

Hembrugmuseum

‘Bij de sluiting van Eurometaal in 2003 kreeg ik tranen in mijn ogen toen ik zag dat alles direct verkocht werd.’ Oud-medewerker Peter de Vries: ‘Om deze 324 jaar geschiedenis te bewaren ben ik zelf van alles gaan verzamelen en heb ik het Hembrugmuseum opgericht.’ Het museum, dat slechts beperkt geopend is, beschrijft niet alleen de geschiedenis van het bedrijf. Voor oud-medewerkers weerspiegelt het hun eigen verhaal en illustreert het hun passie voor het bedrijf. ‘Het tegelplateau uit 1929 (foto rechts-boven) met een afbeelding van de Artillerie Inrichtingen - zoals het toen nog heette - is voor mij het belangrijkste onderdeel van de collectie. Het werd gemaakt vanwege het 250-jarige bestaan. De militaire architectuur met de mooie statige gebouwen is daarop goed zichtbaar. In haar hoogtijdagen, tussen de Eerste en Tweede Wereldoorlog, had het bedrijf 8500 mensen in dienst en daarmee was ze de grootste werkgever

in de Zaanstreek. Mensen werkten hier vaak wel tientallen jaren, ook meerdere leden van dezelfde familie. Het feit dat er munitie werd gemaakt, was en is een hot item. Daardoor kreeg je een sfeer van ‘wij binnen tegen hun buiten’. Regelmatig waren er buiten het hek demonstraties. We moesten ons altijd verdedigen, maar voor ons was het gewoon werk. Zelf heb ik niets met de producten, maar wel met de mensen die er werkten. Alles wat hier gebeurde was geheim. Het terrein was omheind en streng bewaakt. Mensen die de krant De Waarheid lazen, kwamen niet door de zeer strenge screening. Afhankelijk van je functie had je ook geheimhoudingsplicht. Als mensen jou probeerden uit te horen over defensiezaken moest je dat direct melden bij je chef. Het bedrijf was geheel zelfvoorzienend, als een fort. We hadden bijvoorbeeld een eigen smederij, een chemisch lab, een energiecentrale, keukens en een

enorme machinefabriek. Voor het personeel was er ook een medische dienst, inclusief tandarts. En als je iets nodig had, dan kon het gemaakt worden, want we hadden overal vakmensen voor. Het speelgoed voor de kinderen maakten we zelf, maar ook de cadeaus voor mensen die afscheid namen na een lang dienstverband. Personeel werd sterk gestimuleerd om een opleiding te volgen die werd aangeboden door het bedrijf. Ze wisten mensen goed aan zich te binden. Ik heb mezelf opgewerkt van expeditie-medewerker tot transportmanager. De personeelsvereniging was heel sterk: er was bijvoorbeeld een eigen orkest en medewerkers kwamen hier dansen of een toneelvoorstelling bijwonen. Ook sport en spel behoorden tot de mogelijkheden. Het bedrijf verbond mensen met elkaar. Nog steeds ontmoeten oud-werknemers elkaar.’

Fotografie: Simone Ronchetti